

Bidrag fra Rådet for Grøn Omstilling som opfølgning på ekspertmøde om cirkulært byggeri den 8. maj 2025

Bjarke Møller, direktør i Rådet for Grøn Omstilling, har den 19. maj 2015 fremsendt følgende bidrag som opfølgning på ekspertmødet i Boligudvalget den 8. maj om cirkulært byggeri:

»Her er nogle hovedpointer fra os i RGO: (På side 24-35 i vores allerede fremsendte rapport om cirkulært byggeri kan ekstra argumenter findes, hvis det har interesse)

Vigtige anbefalinger til lovændringer:

- Udarbejd en strategi for cirkulært byggeri og anlæg, der opstiller konkrete mål, tiltag og værktøjer, som kan skubbe på for en omstilling af bygge- og anlægssektoren indenfor rammerne af Parisaftalen og de planetære grænser.
- Vedtag et ressourcereduktionsmål for Danmark på minimum 30 pct. i 2030 og 70 pct. i 2040 – med 2015 som baseline år.
- Fastsæt et mål for Danmarks cirkularitetsrate på 30 pct. i 2030 og 75 pct. i 2040.
- Skærp klimakravene til nybyggeri i bygningsreglementet (BR), så de følger Reduction Roadmap, så når 0,3 kg. CO₂ pr. kvm i 2029. Inkluder desuden drift og nedrivning i CO₂-krav, så hele bygningens klimaaftryk i livscyklus inkluderes i revideret BR.
- Revider og nytænk Bygningsreglementet (BR) med fokus på at fremme cirkularitet: 1. Indfør differentierede krav til nybyggeri og renovering. 2. Stil krav, der fremmer mindre materialeforbrug, spild og brugen af cirkulære byggematerialer. 3. Fjern de krav der ikke er 'need to have' ud fra sikkerhedsmæssige, sundhedsmæssige og funktionelle hensyn
- Indfør krav om "bevar eller forklar" i bygningsreglementet og fjern nedrivningsfradraget for afskrivningsberettigede erhvervsbygninger i afskrivningsloven.
- Indfør et obligatorisk krav om udformning af en handlingsplan for cirkularitet i byggetilladelser og indfør fasttrack ordning for cirkulært byggeri
- Revider miljøbeskyttelsesloven, så selektiv nedrivning bliver et krav for alle bygninger og anlæg. Indfør på samme tid krav om, at minimum 70 pct. af de nedrevne byggematerialer skal genbruges og genanvendes til højværdi.
- Indfør krav om at klima-, miljø- og cirkulære kriterier skal vægte mindst 30 pct. i alle offentlige bygge- og anlægsudbud. Grønne krav kan bruges, hvor det vil give en større værdi. Desuden skal der afsættes midler som kan kompensere for evt. meromkostninger.
- Revider planloven, mere specifikt §1, §11 og §15 stk. 2 så kommunerne kan stille konkrete krav til ressourceforbrug, cirkularitet og brug af klimavenlige og cirkulære materialer i kommune- og lokalplaner.

- Revider bygningsfredningsloven, så alle bygninger som udgangspunkt er bevaringsværdige ud fra et ressourcehensyn. Indfør desuden krav om, at nedrivning skal være betinget af dispensation.
- Indfør et obligatorisk krav om materialepas for bygninger og materialer – og stil krav om sporbarhed for data i hele byggematerialets levetid.
- Forøg råstofafgiften, så den som minimum fordobles og derefter følger den almindelige prisudvikling i samfundet.

Best practice:

- Finland har et mål om, at ressourceforbruget i 2035, ikke må ligge over 2015-niveau. De har også indført en målsætning om, at cirkularitetsraten skal være fordoblet i 2035 sammenlignet med 2015.
- Holland vedtog i 2016 en ambition om at ville halvere forbruget af alle materialer og ressourcer inden 2030 og at gøre Holland til en fuld cirkulær økonomi inden 2050.
- Flere europæiske lande har indført og er på vej til at indføre grænseværdier for byggeriets CO₂-aftryk – herunder også med fokus på A4, A5 og nedrivning. Styrker den cirkulære omstilling og indsatsen for at reducere det danske forbrug af ressourcer – herunder også inden for byggeri og anlæg. Skaber stærkere incitamenter til at vælge mere CO₂- og ressourcebesparende løsninger. Mindsker spild i forbindelse med byggeri- og nedrivningsfase. Bidrager til at skabe en større efterspørgsel på genbrugte og genanvendelige byggematerialer.
- I flere nordiske lande har man eller er man i gang med at revidere bygningsreguleringen, så den i højere grad understøtter cirkulært byggeri.
- I Island indgår det som en del af deres byggeregulering, at genanvendte og genbrugte byggematerialer skal bruges til konstruktioner, når det er muligt.
- I Finland har man indført krav om, at bygninger skal designes for cirkularitet, herunder bl.a. med fokus på levetid, adskillelse, tilpasning og reparerbarhed. I Norge har man fra 1. juli 2023 indført krav om, at nye bygninger skal designes, så de er lette af afmontere.
- Norge har indført en 30 pct. vægtning af klima- og miljø i offentlige udbud - med stor opbakning fra det norske erhvervsliv. Flere eksempler på grønne krav i udbud viser konkrete besparelser – i ressourceforbrug og klimaaftryk.
- Frankrig har fra maj 2023 indført en ny regulering, som medfører et udvidet producentansvar¹⁷⁷ (EPR) på produkter og materialer inden for byggeriet. Det er med andre ord et princip om, at forureneren betaler – og at regningen også skal afspejle det

aftryk, som sker ude i værdikæden. Med vedtagelsen af lovgivningen er producenterne af byggevarer blevet ansvarlige for at håndtere og genanvende deres affald. Modellen er i dag strikket sådan sammen ved, at der oprettes godkendte

upcycling/affaldshåndteringsvirksomheder - såkaldte miljøvirksomheder - som etablerer takeback-points på tværs af Frankrig og derefter med cirkulære briller varetager bygningsaffaldet på vegne af byggevarerproducenterne. Til gengæld betaler virksomheder, der producerer eller importerer produkter og materialer til byggesektoren, et miljøbidrag, hvormed de medfinansierer miljøvirksomhedernes affaldshåndtering

Byggevarerproducenter i Frankrig skal kunne dokumentere, at de har etableret et partnerskab med en konkret miljøvirksomhed - og skal fremvise et identifikationsnummer på det, som er udstedt af den pågældende samarbejdspartner. Miljøbidraget er en del af salgsprisen, som videregives til kunden.'

- I planstrategien for London er der indskrevet konkrete mål for cirkulære materialestrømme bl.a. 95 pct. genbrug og genanvendelse af bygge- og anlægsaffald i 2030 og 95 pct. gavnlig udnyttelse af udgravningsaffald i 2026.
- I London har det siden 2022 været et krav at udforme og indlevere en såkaldt 'Circular Economy Statement' (CØ-erklæring) ved alle større byggetilladelser. Intentionen med dette er at sikre, at principperne for cirkulær økonomi bliver integreret i designfasen, opførslen og levetiden af nye byggerier.
- Bygherrer i London skal indregne klimaaftrykket fra nedrivninger i deres ansøgninger. Desuden skal de detaljeret begrunde fravalg af renovering.
- I London skal man for at opnå en byggetilladelse beskrive, hvordan byggeriet kan adskilles og genbruges i slutningen af byggeriets levetid. I den forbindelse skal man også angive, hvordan materialer fra nedrivnings- og saneringsarbejde vil blive genbrugt eller genanvendt.
- Flere biogene byggematerialer: I 2016 vedtog Finland det såkaldte træmateriale program²²² som er en regeringsdrevet strategi for træbygning, med det formål at øge brugen af træ i byudvikling og offentlige bygninger. Med programmet blev fremlagt et krav om, at 45 pct. af alt offentligt byggeri i Finland skal være baseret på trækonstruktioner i 2025.
- I Tyskland har BMEL (det tyske fødevarer- og landbrugsministerium) i de seneste mange år investeret kraftigt i at fremme trækonstruktioner. Resultatet af den investering har medført, at Tysklands andel af trækonstruktioner i 2020 oversteg 20 pct. af det samlede materialeforbrug i deres byggerier. «